

УДК 330.141.1

О.В.Яцун, ст.гр.ФК-08-2, М.В. Горпинченко, асп.

Кіровоградський національний технічний університет

Основні аспекти формування фінансового ринку як форми переміщення фінансового капіталу

У статті розглядаються сутність категорії «фінансовий ринок» і сфера прояву окремих сторін сутності фінансового капіталу.

ринок, фінансовий ринок, капітал, фінансовий капітал

Сучасні фінансові ринки є складною динамічною системою, яка постійно зазнає змін і трансформацій. Із кінця ХХ ст. на цих ринках спостерігаються численні інновації, спричинені інституційними трансформаціями як на міжнародному рівні, так і в окремих країнах, що й визначає актуальність дослідження. До того ж, як слушно зауважує І. О. Лютий, інтеграція фінансового ринку, фінансової системи України в міжнародну фінансову систему визначається адекватністю національних фінансових інститутів та механізмів їх взаємодії світовим стандартам і тенденціям розвитку [3].

Хоча нові тенденції на фінансових ринках часто пояснюють лише процесами глобалізації, це не зовсім коректно. Проблема полягає в тому, що зміни на цих ринках виникають не лише внаслідок глобалізації, а й зі становленням постіндустріальної економіки. Глобалізація відбувається синхронно із формуванням постіндустріальної економіки, але вона не тотожна йому, оскільки є іншим аспектом соціально-економічних процесів у сучасному світі [1].

Деякі питання теми запропонованої статті досліджують такі вчені, як: Л. Алексєєнко, А. Бузгалін, С. Глазьева, А. Колганов, З. Луцишин, І. Лютий, Д. Михайлов.

Сучасний фінансовий ринок являє собою сферу реалізації економічних відносин, що виражаються фінансовим капіталом, сферу прояву окремих сторін сутності фінансового капіталу. Іншими словами, це сфера реалізації функцій фінансового капіталу [2].

З практичної точки зору фінансовий ринок означає операції із цінними паперами. Оскільки операції із цінними паперами здійснюються конкретними економічними суб'єктами, які мають відповідне право на здійснення таких операцій, то існує інституціональна структура фінансового ринку, що являє собою сукупністю інвестиційних фірм і фондових бірж.

Специфіка фінансового капіталу накладає відбиток на функціонування фінансового ринку. Фінансовий ринок як сукупність операцій з купівлі-продажу цінних паперів врівноважує фінансовий попит та пропозицію. Оскільки, завдяки властивостям фінансового капіталу, інвестиційна пропозиція на фінансових ринках (призначені для продажу цінних паперів) очищена від різноманітних матеріальних оболонок, то за рівнем однорідності вона уподібнюється інвестиційному попиту (позичковому капіталу). Звідси виникає, по-перше, можливість швидкого поєднання фінансового попиту та пропозиції на базі ціни рівноваги, що до речі, і визначає змінний характер загальної величини фінансового капіталу; і, по-друге, можливість взаємної конверсії цінних паперів (тобто широкого розвитку обмінних операцій), а також їхньої конверсії в позичковий капітал. Останнє ще більше підвищує двосторонню еластичність фінансового попиту та пропозиції.

Зазначені обставини визначають особливості операцій на фінансовому ринку. Існує два типи операцій: первинне розміщення і вторинний ринок. За допомогою операцій на первинному ринку задовольняється попит на позичковий капітал з боку підприємств. Перетікання позичкового капіталу в конкретну сферу підприємництва здійснюється шляхом емісії і розміщення цінних паперів. В загальному випадку, у процесі акумуляції позичкового капіталу конкретною корпорацією, на первинному фінансовому ринку протистоять один одному позичковий і фінансовий капітали рівної вартості.

Швидкість акумуляції позичкового капіталу, тобто швидкість розміщення емітованих цінних паперів, визначається двома групами факторів. З одного боку, вона залежить від кон'юнктури фінансового ринку, від рівня ринкового ризику, а з іншого боку, перебуває під впливом умов конкретного бізнесу, тобто під впливом факторів ділового ризику. Найвища швидкість розміщення цінних паперів, а, отже, акумуляція позичкового капіталу, досягається за інших рівних умов, при мінімізації обох груп ризику. Таким чином, виникає необхідність компромісу інтересів інвесторів у частині мінімізації ризиків і максимізації доходів та приросту капіталу. Характеристики нового випуску підбираються таким чином, аби досягти оптимального за даного кон'юнктурного моменту балансу інтересів (інвестиційних цілей). Комбінація інвестиційних цілей у конкретному випуску цінних паперів є одночасно і способом задоволення інтересів емітентів швидко, відносно недорого і на достатній термін мобілізувати капітал, необхідний для здійснення підприємницької діяльності.

На відміну від процесів, що відбуваються на первинних ринках, переливів капіталів безпосередньо у сферу реального сектору економіки, на вторинних ринках здійснюється, головним чином, переміщення власності на капітал. Перегрупування власників фіксує на кожний даний момент зміну ринкових позицій будь-якого емітента, тобто зміну абсолютної і відносної величин фінансового капіталу даного емітента. Зростання або зменшення фінансового капіталу будь-якого емітента, що відбивається на зміні курсів його цінних паперів, формують нові переваги інвесторів і тим самим викликають нові перегрупування власників капіталу.

У перспективі ринок позичкових капіталів, що існує нині у двох частинах як грошовий ринок і як ринок капіталів перетвориться в єдиний фінансовий ринок з тісними взаємозв'язками всіх його елементів. Це обумовлює необхідність збалансованого єдиного управління всіма потоками капіталів на основі точної індикації ринкової кон'юнктури. У цьому зв'язку ще більше підвищиться роль фондової біржі як реєстратора і регулятора кон'юнктури. Одночасно ще більший розвиток отримають усілякі інвестиційні та фінансові інститути, що функціонують виходячи із принципу єдності всіх грошових потоків і тому надзвичайно широко диверсифікують свою діяльність не лише у сфері виробничих інвестицій.

Список літератури

1. Алексеєнко Л. М. Актуальні проблеми мобілізації фінансового капіталу // Фінанси України. – 2004. – № 5. – С. 30–37.
2. Алексеєнко Л. М. Ринок фінансового капіталу: становлення, проблеми та перспективи розвитку: Монографія. – К.: Вид. буд-к «Максимум»; Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 424 с.
3. Лютий І. О., Міщенко В. І. Проблеми розвитку сучасного міжнародного фінансового ринку та інтеграційний курс України // Фінанси України. 2006. №5. С. 21-31.

О.Яцун, М.Гортинченко

Основные аспекты формирования финансового рынка как формы перемещения финансового капитала

В статье рассматриваются сущность категории «финансовый рынок» и сфера проявления отдельных сторон сущности финансового капитала.

O.Yatsun, M.Horpynchenko

Basic aspects of forming of financial market as forms of moving of financial capital

In the article are examined essence of category «financial market» and sphere of display of separate sides of essence of financial capital.

Одержано 15.03.11

УДК 911.3:314

Л.Д. Збаржевецька, викл, М.В. Горпинченко, асп., О.В. Яцун, ст.гр.ФК-08-2

Кіровоградський національний технічний університет

Оцінка міграційних процесів в Україні

У статті дається історичний огляд міграційних процесів в Україні, розглядаються питання, пов'язані з вивченням особливостей механічного руху населення.

міграція, міжнародні міграції, еміграція, ринкова економіка

Міграції населення є важливим чинником суспільного розвитку. Здійснюючи вплив на економіку, народонаселення та інші соціальні системи, міграції сприяють їх ефективному функціонуванню. В умовах ринкової економіки і формування ринку праці вони стануть засобом активної підтримки територіально-галузевої збалансованості трудових ресурсів у національному господарстві.

Мета і завдання досліджень вивчити з суспільно-географічних позицій міграційні процеси в Україні та їх напрямки, як внутрішні, так і зовнішні; зробити історичний огляд міграційних процесів на території колишнього СРСР.

Міжнародні міграції є широко розповсюдженим у світі явищем. Із розвитком транспорту і зв'язку вони охопили величезну масу людей. За даними Організації Об'єднаних Націй, майже 1000 млн. жителів Землі проживають не в тих країнах, де вони народилися. Пересування людей з однієї держави до іншої, як і будь-які інші переселення, мають на меті пошук сприятливіших соціальних та економічних умов життя, безпеки та стабільності. Вони є відображенням нерівності демографічного, економічного, політичного розвитку різних країн і регіонів, регулюють попит і пропозиції робочої сили на світовому ринку праці.

Соціальні дослідження закономірностей міграційних рухів населення на різних етапах розвитку суспільства (від індустріального (аграрного) до постіндустріального) виявили відмінності в інтенсивності й напрямках цих рухів. Була сформульована так звана концепція „міграційного переходу”.

Міграції суттєво впливають на геодемографічну ситуацію. Вони тісно взаємозв'язані з відтворенням населення. „Міграційна рухливість детермінована певними подіями життєвого циклу людини, наприклад, закінченням навчального закладу, початком або завершенням трудової діяльності, служби в армії тощо. Демографічний цикл - укладання шлюбу, народження дітей, припинення шлюбу та інші події - становить важливу частину життєвого циклу. Тому демографічні параметри - статеві-вікова структура, шлюбний стан, кількість дітей у сім'ї та їхній вік - помітно впливають на міграційні процеси, вони є одним з істотних критеріїв виокремлення груп населення у вивченні міграцій” [1].

З початком т.з. перебудови в Україні, як і в інших республіках СРСР,